

EEN SLANGENPARK IN NAMIBIË

Emanuele Cimatti. Email:

tov9602@iperbole.bologna.it

Foto's: Stuart Hebbard, 'Living Desert Snake Park', P.O.Box 1570 Swakopmund, Namibia.

INTRODUCTIE

Gedurende mijn reis door Namibië, zocht ik zowel in het wild als in slangenparken naar slangen. In een ander artikel in *Litteratura Serpentina* (21-4) beschrijf ik enkele slangen die ik in het wild vond. In dit artikel wil ik het hebben over het slangenpark dat ik bezocht. Ik vond in Swakopmund een leuke plaats waar ik veel verschillende soorten Namibische slangen kon bekijken. Het was een unieke gelegenheid om de reptielen van Namibië, die vaak slecht bekend zijn bij vooral de mensen in Europa, te bekijken en beter te begrijpen.

EEN KORTE GESCHIEDENIS

Stuart en Sara Hebbard komen uit Zuid-Afrika. Stuart had al interesse in slangen en ook in vogels, maar hij liet het erbij zitten toen hij ging trouwen. Toen de kinderen een 'geschiede' leeftijd kregen, begonnen Stuart en Sara met het houden van enkele tamme slangen, zoals de Afrikaanse huisslang (*Lamprophis fuliginosus*), de gewone eieretende slang (*Dasypeltis scabra*) en de Zuid-Afrikaanse python (*Python nataliensis*). In 1992 verhuisden ze van Zuid-Afrika naar Namibië en kregen ze het idee een slangenpark te beginnen waar de mensen de zeldzame slangen van Namibië zouden kunnen vinden en observeren. Maar dit prachtige idee was niet gemakkelijk te realiseren. Veel brieven, faxen en bezoeken aan het ministerie van milieu en toerisme waren noodzakelijk om de permissie te krijgen slangen te houden en te exposeren. Dit bureaucratische avontuur duurde zes maanden. Het is echt belangrijk te bedenken dat het in Namibië verboden is zonder vergunning wilde dieren te kopen, te verko-

pen, te exporteren of te importeren. Gewoonlijk worden deze vergunningen voor reptielen niet afgegeven.

Tenslotte werd het slangenpark geopend en het kreeg de naam 'Living Desert Snake Park'. In het begin werd het alleen gerund door Stuart en zijn twee jongste kinderen, terwijl Sara, die niet zo weg was van slangen, zich er het liefst niet direct mee bemoeide. Toen beide kinderen opgroeiden en trouwden, verlieten ze het huis en het slangenpark. Omdat Stuart een andere, volle baan had, erfde Sara het slangenpark en werd ze gedwongen een goed slangenmens te worden.

HOE HET 'LIVING DESERT SNAKE PARK' WERKT

Stuart en Sara vonden hun meeste slangen zelf. Soms werden ze gebracht door geïnteresseerde mensen. Op het moment van mijn bezoek bezaten ze 25 soorten slangen en een leuke variatie kameleons, gekko's, hagedissen, varanen, schorpioenen en spinnen (*Parabuthus-spec.*) Enkele slangen zijn erg zeldzaam en van hun biologie en kweek is erg weinig bekend, zoals de woestijnbergadder (*Bitis xeropaga*) en de westerse gekielde slang (*Pythonodipsas carinata*). Andere zijn heel gewoon in Namibië, zoals de molslang (*Pseudaspis cana*), de gehoornde adder (*Bitis caudalis*) en de zweepslangen van de familie *Psammodromus*. In tabel 1 en 2 staan de belangrijkste reptielen van de 'Living Desert Snake Park'.

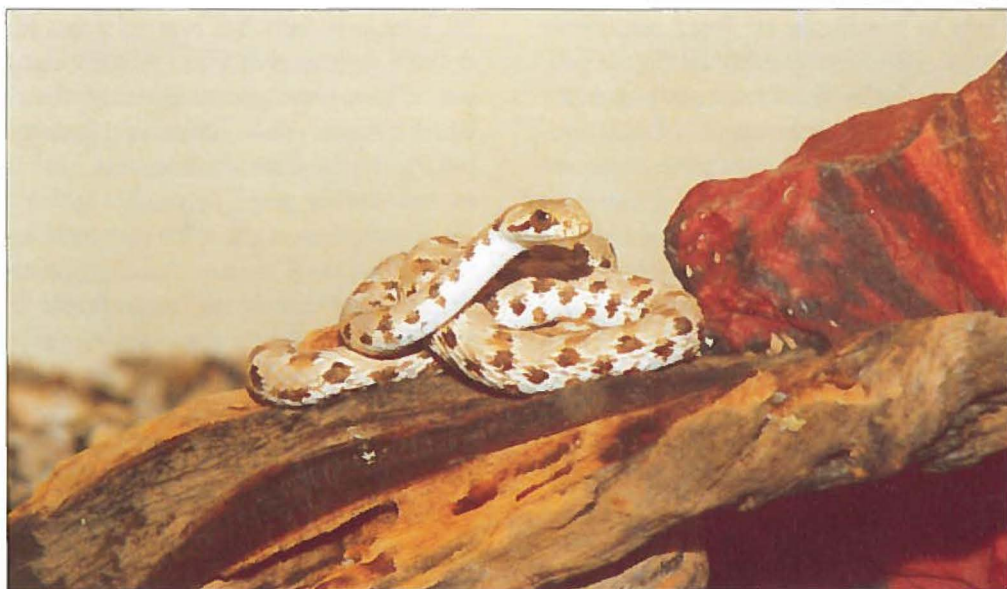
Ze houden sommige dieren zoals kameleons en sommige slangen een poosje en als deze in conditie achteruit gaan worden ze direct weer losgelaten. Andere reptielen, vooral slangen, hebben ze met succes gekweekt, hoewel ze dit niet aanmoedigen. In 1999 legde bijvoorbeeld een Zuid-Afrikaanse python (*Python nataliensis*) eieren; zeventien eieren kwamen uit, maar slechts acht jonge dieren zijn nog in leven.

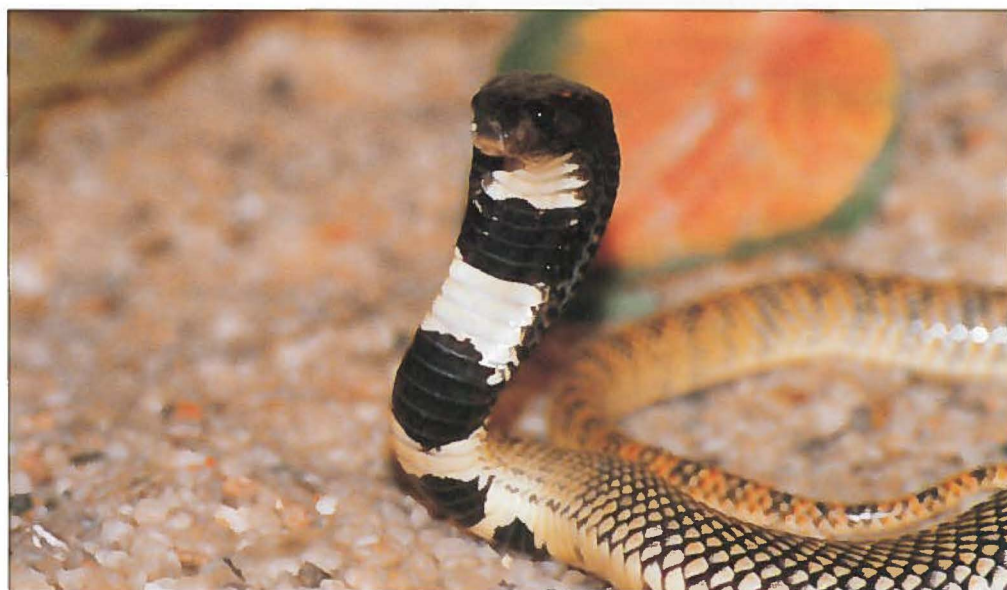
Naja nivea. Foto: Stuart Hebbard

Dendroaspis polylepis. Foto: Stuart Hebbard

Dipsina multimaculata. Foto: Stuart Hebbard

Aspidelaps lubricus. Foto: Stuart Hebbard

Omdat het mannetjesdier een illegaal geïmporteerde slang was (hij kwam uit noordoostelijk Transvaal, Zuid-Afrika), zou het Ministerie van Milieu en Toerisme geen toestemming geven om de jongen in het wild uit te zetten. Daarom zijn de meeste babypythons, samen met andere in gevangenschap gekweekte slangen (zoals *Pseudaspis cana* en *Lamprophis fuliginosus*), alle aan verschillende lokale instellingen, zoals de universiteit van Namibië gegeven, omdat er geen slangen uit Namibië mogen worden geëxporteerd, gegeven of verkocht.

Stuart en Sarah hebben alleen binnenterraria, met UV-licht en vloerverwarming. Bij de plannen voor toekomstige projecten zit er een waarbij ze hopen enkele buitenverblijven voor alleen lokale dieren te realiseren.

Slangen leven voornamelijk van muizen en ratten, maar enkele hagedisseneters, zoals *Psammophis spec.*, *Bitis peringueyi* en *Telescopus beetzi*, leven van in het wild gevangen gekko's, skinken en hagedissen. Soms werken ze met fotografen en videoploegen en maken ze tours en safari's met het accent op de natuur en de fotografie. Ze krijgen vaak scholen en andere groepen op bezoek en ze geven korte rondleidingen. Hiermee proberen ze de mensen te laten begrijpen dat niet alleen dode slangen goede slangen zijn, dat kameleons en gekko's niet dodelijk zijn en dat steppenvaranen niet allemaal moeten worden opgegeten. Ze voeren een harde strijd voor de verafschuwde reptielen.

ENKELE ZELDZAAMHEDEN

Stuart vertelde me, dat zijn tijgerslang blijkbaar een nieuwe soort of ondersoort zou kunnen zijn, vanwege nog niet beschreven kenmerken die ze bezit. Zij komt erg overeen met Beetz's tijgerslang (*Telescopus beetzi*), maar het is nog steeds niet duidelijk of zij ook tot deze soort behoort.

Het 'Living Desert Snake Park' bezit veel slangen van de familie *Psammophis*. Ze worden gewoonlijk zand-, gras-, of zweepslangen genoemd. Er komen veel soorten van in Namibië voor. De zandslang met gestreepte buik (*Psammophis subtaeniatus*) bijvoorbeeld, leeft in het noordoostelijke gebied. De westelijke zandslang (*Psammophis trigrammus*) komt voor in het noordwestelijke gebied, terwijl de Karoo-zandslang (*Psammophis notostictus*) voorkomt van Centraal-Namibië tot het uiterste zuiden. Het zijn allemaal slanke en snelle slangen, die voornamelijk leven van skinken en hagedissen, maar ze kunnen ook kleine knaagdieren en andere slangen vangen. In het 'Living Desert Snake Park' heeft een groot exemplaar westelijke zandslang (*Psammophis trigrammus*) een Karoo-zandslang (*Psammophis notostictus*) opgegeten die tijdelijk bij haar in het verblijf was geplaatst.

Stuart zei me, dat hij geen lievelingsreptiel heeft. Hij houdt erg veel van een steppenvaraan (*Varanus albigularis*) die erg tam is. Veel toeristen zouden dit dier zo mee naar huis willen nemen. Enkele Zuid-Afrikaanse pythons (*Python nataliensis*) zijn erg aardig en tam en laten zich goed hanteren, ondanks hun slechte reputatie. Hij houdt ook erg van de zwarte mamba, maar die is te gevaarlijk om een goed huisdier te zijn.

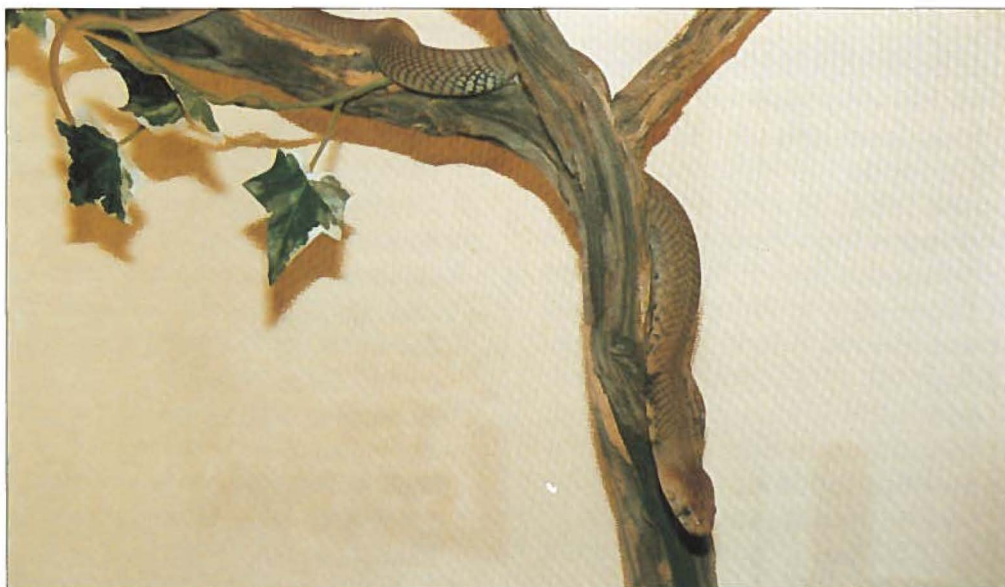
Ten slotte vertelde Stuart me enkele bijzondere en leuke, in Namibië goed bekende folkloristische bijzonderheden over slangen. Eén ervan gaat over een legendarische adder die springveer wordt genoemd (*Bitis spiralexii*); als die haastig moet ontsnappen, vormt die een springveer en begint te springen, als het nodig is zelfs over een huis. Verder is er nog een wiel slang (*Psammophis perelli*) die haar staart vastgrijpt en zo een wiel vormt en dan met grote snelheid wegrolt.

POPULAIRE NAAM	WETENSCHAPPELIJKE NAAM
Southern African Python	<i>Python nataliensis</i>
Desert Mountain Adder	<i>Bitis xeropaga</i>
Horned Adder	<i>Bitis caudalis</i>
Many-horned Adder	<i>Bitis cornuta</i>
Péringuey's Adder	<i>Bitis peringueyi</i>
Puff Adder	<i>Bitis arietans</i>
Black Mamba	<i>Dendroaspis polylepis</i>
Cape Cobra	<i>Naja nivea</i>
Coral Snake	<i>Aspidelaps lubricus infuscatus</i>
Coral Snake	<i>Aspidelaps lubricus lubricus</i>
Mozambique Spitting Cobra	<i>Naja mossambica</i>
Snouted [Anchieta's] Cobra	<i>Naja annulifera anchietae</i>
Western Barred Spitting Cobra	<i>Naja nigricollis nigricincta</i>
Betz's Tiger Snake	<i>Telescopus beetzii</i> (?)
Boomslang	<i>Dispholidus typus typus</i>
Brown House Snake	<i>Lamprophis fuliginosus</i>
Common Egg-Eater Snake	<i>Dasypeltis scabra</i>
Dwarf Beaked Snake	<i>Dipsina multimaculata</i>
Mole Snake	<i>Pseudaspis cana</i>
Sand and Grass Snake	<i>Psammophis</i> sp.
Western Keeled Snake	<i>Pythonodipsas carinata</i>
Tabel 1: Slangen van het 'Living Desert Snake Park'	

POPULAIRE NAAM	WETENSCHAPPELIJKE NAAM
Cape Dwarf Chameleon	<i>Bradypodion pumilum</i>
Carp's Barking Gecko	<i>Ptenopus carpi</i>
Giant Ground Gecko	<i>Chondrodactylus angulifer</i>
Namaqua Chameleon	<i>Chamaeleon namaquensis</i>
Ovambo Tree Skink	<i>Mabuya binotata</i>
Rock Monitor	<i>Varanus albigularis</i>
Web-footed Gecko	<i>Palmatogecko rangei</i>
Tabel 2: Andere reptielen gehouden in het 'Living Desert Snake Park'.	

Naja mossambica. Foto: Stuart Hebbard

Python nataliensis. Foto: Stuart Hebbard

Dispholidus typus. Foto: Stuart Hebbard

Bitis caudalis. Foto: Stuart Hebbard

DANKBETUIGING

Ik ben Stuart en Sarah Hebbard erg dankbaar voor de gegevens, waarnemingen en anekdotes die ze me grootmoedig verstrekten over hun activiteiten en belevenissen. Ik sta bij Stuart in het krijt voor zijn onvervangbare fotografische bijdrage.

REFERENTIES

Branch, B. 1993. Southern African Snakes and Other Reptiles. Struik Publishers, Cape Town.
Branch, B. 1998. Field Guide to Snakes and Other Rep-

tiles of Southern Africa. Struik Publishers, Cape Town.
Buys, P.J., Buys, P.J.C. 1983. Snakes of Namibia. Gamsberg MacMillan Publishers, Windhoek.
Carruthers, V. (edited by). 1997. The Wildlife of Southern Africa. Struik Publishers, Cape Town.
Cimatti E., A report on some snakes found in Namibia. *Litteratura Serpentina* 2001 (21-4).
Marais, J. 1999. Slange & Slangbyte in Suider-Afrika. Struik Publishers, Cape Town
Patterson, R. 1995. Snakes of Southern Africa - Struik Pocket Guide. Struik Publishers, Cape Town.

